سنگر کتاب

با این ۶ کتاب شروع کنیم

برای خواندن درباره دفاع‌مقدس به انتخاب‌های متفاوتی می‌شود فکر کرد. هر شخصی بنا بر تجربه و شناختش از موضوع جنگ تحمیلی می‌تواند بسته متفاوتی را پیشنهاد کند. برای ما هم انتخاب شش کتاب چند هزار عنوان کتابی که درباره این جنگ نابرابر، کار راحتی نبود اما گمان می‌کنیم اگر کسی بخواهد درباره حال‌وهوای جنگ کتاب‌هایی بخواند که فضایی واقعی را ترسیم کرده‌اند و بی‌سانسور حرف‌شان را زده‌اند، می‌توانیم این کتاب‌ها را در ابتدای راه به او پیشنهاد کنیم. بی‌شک برخی از این کتاب‌ها تلخند و برخی شیرینی‌های بیشتری دارند. شما می‌توانید خواندن را از کتاب «از معراج برگشتگان» یا «کوچه نقاش‌ها» شروع کنید که فضایی لطیف‌تر دارند.

نورالدین پسر ایران
معصومه سپهری
از معراج برگشتگان
حمید داوودآبادی
برادر احمد
علی اکبری مزدآبادی
من زنده‌ام
معصومه آباد
کوچه نقاش‌ها
راحله صبوری
یک محسن عزیز
فائضه غفارحدادی

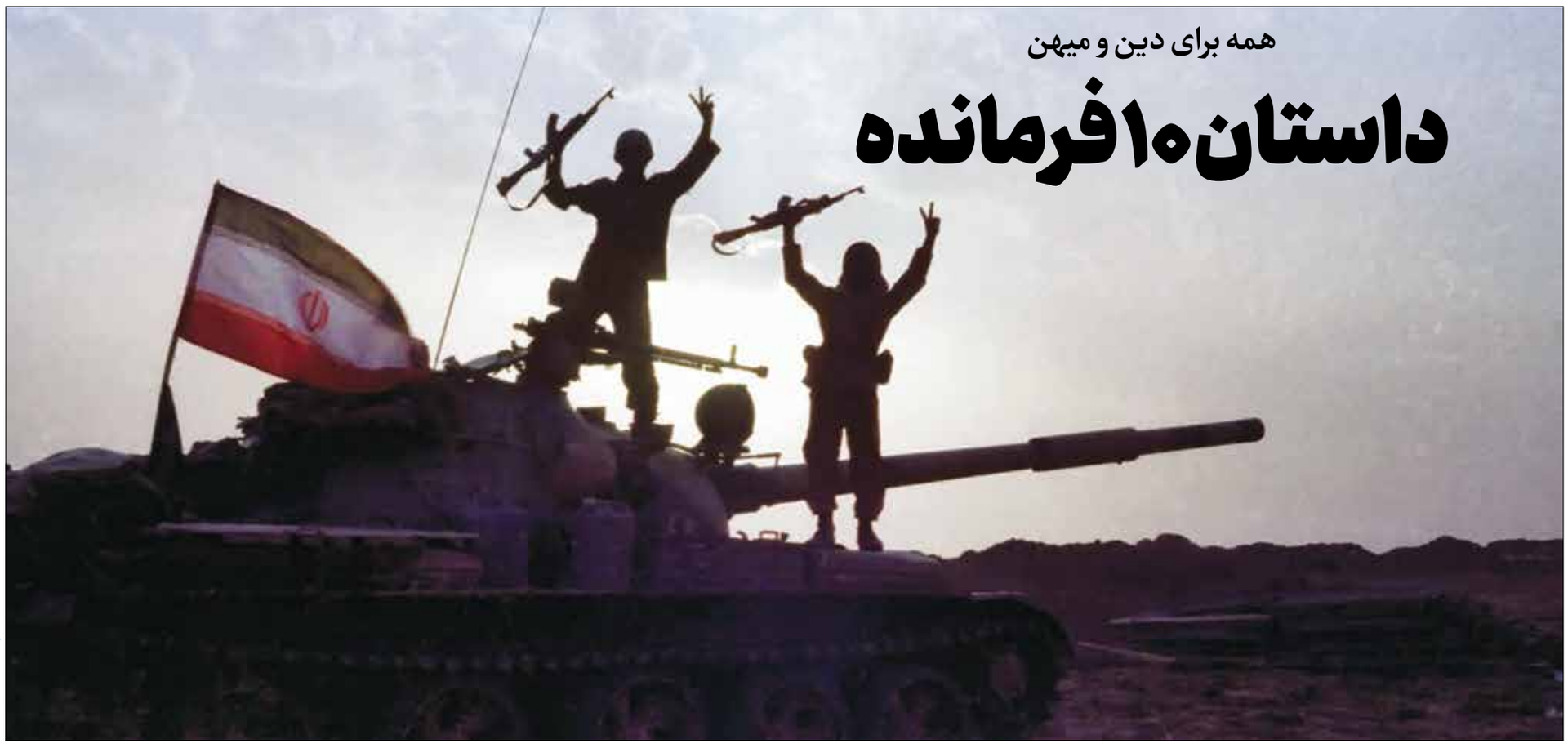

امیرعلی جوادیان

همه برای دین و میهن

داستان ۱۰ فرمانده

میثم رشیدی مهرآبادی
دبیر گروه پایداری

هر کسی مبتنی بر شناختش از دوران جنگ، می‌تواند فهرستی از چهره‌های تأثیرگذار در دوران دفاع مقدس تهیه کند. بی‌شک افراد دیگری هم می‌توانستند در این فهرست قرار گیرند اما چون بنا داشتیم ۱۰ چهره را انتخاب کنیم، به نام این بزرگواران رسیدیم. چه بسیار فرماندهان لشکر از سپاه و دلاوران ارتش می‌توانستند به این فهرست اضافه شوند. شاید مزیت اینگونه فهرست‌ها این است که ذهن‌مان را فعال می‌کند تا اگر گزینه‌های دیگری در ذهن داریم، به آن اضافه کنیم. از نظر شما، چه کسانی را می‌شود به این فهرست اضافه کرد؟

مصطفی چمران

مسئولیت: فرمانده ستاد جنگ‌های نامنظم
متولد: ۱۳۱۱ (۴۸ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۳۱ خرداد ۱۳۶۰
دلیل اهمیت: قبل از پیروزی انقلاب اسلامی هم در لبنان به فعالیت‌های چریکی و تشکیلاتی می‌پرداخت و وقتی جنگ تحمیلی آغاز شد، توانست به خوبی و باسرعت، گروهی از نیروهای زبده عملیاتی را سازماندهی کند. او در ستاد جنگ‌های نامنظم، عملیات‌های چریکی متعددی در منطقه جنوب طرح‌ریزی و اجرا کرد که در جلوگیری از نفوذ بیشتر دشمن به خاک کشور، بسیار مؤثر بود. او پیش از آغاز جنگ هم در کردستان و غرب کشور، نقش مهمی ایفا کرد؛ گاهی مقابل ضدانقلاب، سلاح برمی‌داشت و وقتی لازم بود، سلاحش را زمین می‌گذاشت تا آرامش را به آن منطقه ملتهب، هدیه کند.

علی صیاد شیرازی

مسئولیت: فرمانده نیروی زمینی ارتش
متولد: ۱۳۲۳–(۳۷ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۲۱ فروردین ۱۳۷۸
دلیل اهمیت: شاید مهمترین نقش او را بشود در هماهنگی کاملش با جریان جنگ تحمیلی و خصوصا همکاری همه‌جانبه با سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و روحیه نظامی‌اش دانست. او که حیات مادی‌اش ۱۱ سال پس از جنگ نیز ادامه داشت، هیچگاه جبهه‌ها را ترک نکرد و همواره دانشجویان افسری و کادر ارتش را به این مناطق می‌برد تا ضمن گفت‌وگو با فرماندهان ارشد سپاه و ارتش، تجربیات زمان جنگ را به آنها منتقل کند. روحیه عرفانی و بسیجی او در سال‌های جنگ، در بسیاری از صحنه‌های سخت نبرد، کارگشا بود. او نقش بی‌بدیلی در موفقیت عملیات مرصاد داشت که به سادگی نمی‌توان از آن گذشت.

محسن رضایی

مسئولیت: فرمانده سپاه پاسداران انقلاب اسلامی
متولد: ۱۳۳۳ (۲۷ ساله)
آخرین وضعیت: همچنان در حال خدمت به نظام
دلیل اهمیت: تجربیات اقدامات نظامی‌اش در مبارزه با رژیم پهلوی باعث شد خیلی زود، نقش و جایگاه خود را در تشکیلات خودجوش بسیج مردمی و سپاه پاسداران پیدا کند و بعد از تغییرات متعدد در فرماندهی سپاه، سکان هدایت این تشکیلات نوپا به دست او افتاد و توانست با موفقیت، ارتباط جبهه‌ها با تشکیلات دولتی و حکومتی را برقرار کند. حمایت همه‌جانبه از فرماندهان یگان‌های رزمی و تلاش شبانه‌روزی او در هدایت سپاه، سابقه درخشانی در کارنامه او ثبت کرد. با کمی مطالعه در وضعیت خاص آن سال‌ها می‌شود فهمید او چه مسئولیت مهمی را بر عهده داشته و توانسته آن را تا سال‌ها پس از جنگ، ادامه دهد.

غلامحسین افشردی (حسن باقری)

مسئولیت: فرمانده قرارگاه نصر
متولد: ۱۳۳۴ (۲۶ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۹ بهمن ۱۳۶۱
دلیل اهمیت: اگر چه خبرنگار ساده روزنامه جمهوری اسلامی بود اما وقتی پایش به جنگ باز شد، بی سر و صدا غوغا کرد. با شروع جنگ تحمیلی نقش ویژه‌ای در سامان‌دهی اطلاعات ایفا کرد و به جمع‌آوری نقشه‌ها و پیاده کردن وضعیت مناطق عملیاتی روی آنها، اقدام کرد و برای ارزیابی توان و استعداد دشمن، با چالاکی و شجاعت پیش می‌رفت. فعالیت‌های مثبت او در این زمینه با سازماندهی عناصر اطلاعاتی و برگزاری آموزش مختصر برای آنها، منجر به راه‌اندازی واحد اطلاعات عملیات در ستاد عملیات جنوب گردید. قدرت او در کسب و تحلیل اطلاعات رزمی آنچنان بود که باسابقه‌های ارتش را هم انگشت به دهان می‌گذاشت.

محمد جهان‌آرا

مسئولیت: فرمانده سپاه خرمشهر
متولد: ۱۳۳۳ (۲۷ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۷ مهرماه ۱۳۶۰
دلیل اهمیت: او در شکل‌گیری سپاه خرمشهر نقشی فعال و اساسی داشت. او ابتدا مدتی مسئولیت واحد عملیات را به عهده گرفت. در آن زمان با توجه به ضعف عملکرد دولت موقت در تأمین خواسته‌های اولیه مردم محروم منطقه، برخی تلاش داشتند تا با طرح ضعف‌های ناشی از حکومت ستمشاهی، نظام را زیر سوال ببرند و مردم را بدبین کرده و به مقابله با آن بکشانند. با آغاز جنگ تحمیلی عراق علیه ایران با نیروهای سپاه و مردمی در مقابل تجاوز عراق ایستادگی کرد و تا جایی که توانستند دشمن را ۴۵ روز معطل نگه داشتند و از سقوط خرمشهر جلوگیری کردند. مقاومت خرمشهر همواره با نام شهید جهان‌آرا یاد می‌شود.

قاسم سلیمانی

مسئولیت: فرمانده لشکر ۴۱ ثارا...
متولد: ۱۳۳۵ (۲۵ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۱۳ دی ۱۳۹۸
دلیل اهمیت: وی در طول دوران دفاع مقدس، با لشکر تحت امر خود در عملیات‌های زیادی از جمله والفجر ۸ که منجر به فتح فاو شد، کربلای ۴، کربلای ۵ و تک شلمچه حضور موثر داشت. عملیات کربلای ۵ از مهم‌ترین عملیات‌های ایران در دوران جنگ دانسته شده که تضعیف موقعیت سیاسی و نظامی ارتش بعث عراق و تثبیت اوضاع به سود قوای نظامی ایران از نتایج آن ارزیابی شده است. شجاعت و صلابت او در هدایت نیروها باعث شده بود لشکر ۴۱ هم در خط‌شکنی و هم در حفظ مناطق آزاد شده و عملیات پدافندی با موفقیت‌های چشمگیری روبه‌رو شود.

سیدمجتبی هاشمی

مسئولیت: فرمانده گروه فداییان اسلام
متولد: ۱۳۱۹ (۴۰ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۲۸ اردیبهشت ۱۳۶۴ (ترور)
دلیل اهمیت: با شروع غائله کردستان و در پی فرمان بسیج عمومی امام خمینی، هاشمی همراه عده‌ای از افراد کمیته منطقه ۹، عازم غرب کشور شد و در آزادسازی و پاک‌سازی آن منطقه شرکت کرد. هنوز چند روز از آغاز تجاوز عراق به خاک کشور نگذشته بود که سیدمجتبی، همراه عده‌ای از دوستان و هم‌رزمانش، داوطلبانه و مستقل به جنوب کشور عزیمت کرد و در مدرسه فداییان اسلام، واقع در شهر آبادان، مستقر شد. بدین ترتیب اولین نیروی نظامی نامنظم برای مقابله با تهاجم عراق، در آبادان و خرمشهر به وجود آمد که به گروه فداییان اسلام شهرت یافت و فرماندهی‌اش با او بود.

احمد متوسلیان

مسئولیت: فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول‌ا... (ص)
متولد: ۱۳۳۲ (۲۷ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۱۴ تیر ۱۳۶۱ (لبنان)
دلیل اهمیت: او آوازه و توان دفاعی دوران جنگ را به بیرون از مرزهای کشور برد. پس از آزادسازی خرمشهر و در شانزدهم خرداد ۶۱ تهاجم نیروهای رژیم اشغالگر قدس و صهیونیست‌ها به جنوب لبنان آغاز شد. ایران که اشغال لبنان را پاسخی به عملیات الی بیت‌المقدس و آزادی خرمشهر می‌دید، تصمیم گرفت از لبنان پشتیبانی کند. بنابراین، یک هیات عالی‌رتبه نظامی را به فرماندهی متوسلیان روانه سوریه کرد. اولین گروه، بیست و یکم خرداد وارد دمشق و در پادگان زبدانی مستقر شد. امام خمینی با اعلام این‌که «راه قدس از کربلا می‌گذرد» دستور بازگشت نیروها را صادر کردند. متوسلیان هم برای بازگرداندن تدریجی نیروها، عازم سوریه شد.

منصور ستاری

مسئولیت: فرمانده نیروی هوایی ارتش
متولد: ۱۳۲۷ (۳۸ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۱۵ دی ۱۳۷۳ (سانحه هوایی)
دلیل اهمیت: ابتکار عمل ستاری در کنترل و هدایت هواپیماهای جنگنده رهگیر در عملیات خیبر (اسفند ۱۳۶۲) و بعد از آن در سال ۶۳ باعث شد سایت موشکی زمین به هوای هاوک که به سایت پیروزی معروف شده بود، به موفقیت‌های چشمگیری برسد و برای اولین بار، آنتن‌های رادار از گزند موشک‌های ضدرادار حفظ شود. ستاری در عملیات والفجر ۸ مسئولیت پدافند هوایی ستادکل را بر عهده داشت و با استفاده از این طرح و هوش و نبوغ خود در این عملیات، ابتکارات خوبی به منصه ظهور رساند و توانست هفتاد فروند هواپیمای جنگنده دشمن را منهدم کند. ستاری در بهمن ۶۵ فرمانده نیروی هوایی ارتش شد.

عبدالرسول زرین

مسئولیت: تک‌تیرانداز
متولد: ۱۳۲۰ (۴۰ ساله)
آخرین وضعیت: شهادت در ۱۱ اسفند ۱۳۶۲
دلیل اهمیت: او در ۷۰۰ شلیک موفق فرماندهان و نیروهای تأثیرگذار بعثی را کشته بود. سیداحمد موسوی، فرمانده اطلاعات عملیات گردان غواصان یونس لشکر امام حسین، در خاطره‌ای از او می‌گوید: چند ماه قبل از شهادتش از او پرسیدم، تعداد شلیک‌های موفق شما تاکنون چقدر بوده‌است؟ اول نمی‌خواست بگوید، ولی وقتی اصرار کردم (حدود ۶ تا ۷ ماه قبل از عروجش) گفت «تا الان بالای ۲۰۰۰ نفر در ذهنم هست و در دفترچه‌ام ثبت کرده‌ام» که این تعداد قطعا چند ماه بعد و در عملیات‌های بعدی و بین عملیات‌ها در سنگرهای کمین و تا لحظه شهادت ایشان بیشتر هم شده بود.

خون‌نگار

صادق وفایی | روزنامه‌نگار

فرمانده‌ای که میوه‌فروشی می‌کرد

اصغر فلاح‌پیشه وارد مرکز پیام لشکر ۲۷ محمدرسول‌ا... (ص) شد؛ بخشی که زیرمجموعه واحد مخابرات بود و در پادگان امام حسن (ع) قرار داشت. او از صبح زود تا ساعت ۱۴ هر روز در مرکز پیام حضور داشت و از ساعت ۱۴ در اختیار خود بود. به همین دلیل تصمیم گرفت شغل دومی تدارک ببیند تا مبلغی پس‌انداز کند. به همین دلیل یکی از دو مغازه پایین منزل مادر خود را تبدیل به عمده‌فروشی کرد.

با شروع به‌کار عمده‌فروشی، فلاح‌زاده اقدام به خرید و فروش جارو می‌کرد. برای این‌کار هم وانتی کوچک خرید و جاروهایی را که در مغازه می‌ساخت، پشت این وانت می‌گذاشت و در کوچه و خیابان می‌فروخت.

کار دیگری که فکر راه‌اندازی‌اش به‌عنوان شغل دوم به ذهن فلاح‌زاده رسید، باز کردن مغازه میوه‌فروشی بود. تولد دختر دومش با تأسیس میوه‌فروشی همراه شد. به این ترتیب از صبح تا ظهر را در سپاه می‌گذراند و سپس درگیر کارهای این مغازه می‌شد که عموما تا ساعت ۲۴ هر روز طول می‌کشید. اما با توجه به این‌که همسرش با وجود دو فرزند کوچک نمی‌توانست مانند گذشته زمان بگذارد و در کارهای مغازه همکاری کند، این مغازه نیز پس از مدتی بسته شد. با بسته‌شدن مغازه میوه‌فروشی، فلاح‌پیشه به همسرش خبر داد سپاه به نیروهایش ازجمله او می‌خواهد خانه سازمانی بدهد. به این ترتیب او و خانواده‌اش برای ۹ سال شهرک‌نشین شدند. با ورود به شهرک مسکونی سپاه، فلاح‌پیشه وانت کوچکی را که برای فروش جارو خریده بود، فروخت و با پول آن یک‌پیکان خرید تا اقدام به مسافرکشی کند. برنامه روزانه این فرمانده مخابرات از این پس این‌گونه تنظیم شد که از صبح تا ظهر در سپاه حضور داشت و سپس با حضور در منزل و صرف ناهار به مسافرکشی می‌رفت. به‌گفته همسر این شهید، فلاح‌پیشه بعضی روزها حتی به منزل نمی‌رفت و از پادگان امام حسن راهی کاردوم می‌شد. اوج کارش نیز مربوط به روزهای پنجشنبه و جمعه بود که ساعت ۲ یا ۳ بامداد به منزل برمی‌گشت.

استمرار در شغل مسافرکشی باعث شد، وضعیت مالی خانه و خانواده‌اش کمی بهبود یابد و همسرش موفق به خرید اثاثیه شود. یکی از خاطرات همسر این شهید، مسافرکشی‌های شوهرش در گرمای طاقت‌فرسای تابستان است که از ساعت ۱۵ تا ۲ بامداد روز بعد ادامه پیدا می‌کرد و یک‌بار پس از ورودش به خانه، متوجه تعویض با زجر و سختی لباس شوهرش شد. در نهایت هم متوجه شد تمام سطح کمر شوهرش در طول روز گرم تابستانی، عرق‌سوز و ملتهب شده است. علت این تلاش و کوشش شبانه‌روزی فلاح‌پیشه این بود که طبق قانون نمی‌توانست بیش از مدت مشخصی در خانه سازمانی بماند. به همین دلیل همه سعی خود را کرد تا پیش از پرشدن سنوات و اجبار برای تخلیه خانه سازمانی، موفق به خرید خانه شود.

اسفند ۱۳۹۴ بود که خبر شهادت فلاح‌پیشه در سوریه به‌طور رسمی به خانواده‌اش ابلاغ شد. او به دخترهای خود قول داده بود روز ۲۹ بهمن در تهران نزد آنها باشد اما نتوانست به این قول خود وفا کند.

حل سودوکو ۴۴۷۰

۷	۵	۲	۸	۹	۱	۳	۶	۴				۷	۸	۵	۴	۶	۳	۱	۹	۲
۱	۳	۴	۶	۷	۲	۹	۵	۸				۳	۶	۲	۹	۸	۱	۵	۷	۴
۸	۶	۹	۴	۵	۳	۱	۷	۲				۴	۱	۹	۲	۷	۵	۶	۳	۸
۹	۷	۶	۳	۲	۵	۸	۴	۱				۲	۷	۱	۸	۹	۶	۳	۴	۵
۵	۴	۱	۹	۸	۶	۷	۲	۳				۶	۳	۸	۷	۵	۴	۲	۱	۹
۲	۸	۳	۷	۱	۴	۶	۹	۵				۵	۹	۴	۱	۳	۲	۸	۶	۷
۳	۱	۷	۲	۴	۹	۵	۸	۶	۹	۷	۲	۱	۴	۳	۵	۲	۷	۹	۸	۶
۶	۲	۸	۵	۳	۷	۴	۱	۹	۳	۵	۶	۸	۲	۷	۶	۱	۹	۴	۵	۳
۴	۹	۵	۱	۶	۸	۲	۳	۷	۸	۱	۴	۹	۵	۶	۳	۴	۸	۷	۲	۱
						۹	۵	۴	۶	۸	۱	۳	۷	۲						
						۷	۶	۱	۲	۹	۳	۵	۸	۴						
						۸	۲	۳	۷	۴	۵	۶	۹	۱						
۵	۷	۱	۹	۶	۸	۳	۴	۲	۵	۶	۸	۷	۱	۹	۸	۵	۳	۴	۲	۶
۲	۴	۶	۷	۵	۳	۱	۹	۸	۴	۳	۷	۲	۶	۵	۴	۷	۹	۳	۸	۱
۳	۹	۸	۲	۴	۱	۶	۷	۵	۱	۲	۹	۴	۳	۸	۲	۱	۶	۵	۹	۷
۱	۸	۲	۴	۳	۷	۹	۵	۶				۶	۸	۷	۹	۴	۱	۲	۳	۵
۶	۳	۷	۵	۸	۹	۴	۲	۱				۵	۲	۱	۳	۸	۷	۹	۶	۴
۴	۵	۹	۱	۲	۶	۸	۳	۷				۹	۴	۳	۶	۲	۵	۱	۷	۸
۹	۶	۳	۸	۷	۵	۲	۱	۴				۳	۷	۶	۵	۹	۴	۸	۱	۲
۷	۱	۴	۶	۹	۲	۵	۸	۳				۱	۵	۲	۷	۳	۸	۶	۴	۹
۸	۲	۵	۳	۱	۴	۷	۶	۹				۸	۹	۴	۱	۶	۲	۷	۵	۳

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۴۴۷۱

۶				۳				۸				۹				۲				۱
	۳	۱	۶		۵	۹	۷						۸	۶	۱		۴	۹	۳	
	۴						۱						۱						۲	
	۶		۲		۱		۴						۹		۷		۳		۶	
۲								۵				۱								۳
	۸		۳		۷		۲						۶		۹		۲		۱	
	۲						۹						۴						۷	
	۹	۷	۵		۲	۶	۸			۵			۲	۱	۴		۷	۶	۸	
۴				۷				۱		۴		۷				۶				۲
									۷		۳									
							۱	۳				۴	۹							
									۴		۱									
۷				۳				۹		۲		۸				۵				۶
	۶	۹	۷		۱	۳	۴			۷			۶	۵	۳		۲	۷	۸	
	۱						۷						۱						۳	
	۷		۳		۵		۲						۴		۷		۶		۹	
۳								۸				۷								۴
	۵		۴		۲		۳						۵		۴		۱		۲	
	۸						۱						۷						۶	
	۳	۴	۱		۹	۲	۸						۸	۳	۹		۴	۱	۷	
۶				۴				۳				۱				۳				۹